

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociației institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

□

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Dela „Solidaritatea”: Către toate băncile membre — Decadența mișcării de credit în Ardeal. — Situația. — Aplicarea legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane. — Bibliografie. — *Cronica*: Banca Națională. Piața monetară. Impozitele pe clădirile noi. La Bursă. Politica de credite a Cehoslovaciei. Băncile comerciale în Jugoslavia.

Dela „Solidaritatea”.

Către toate băncile membre

În conformitate cu art. 13 din statutele asociației, invităm băncile membre să se supună reviziei unui revizor-expert delegat de către „Solidaritatea”.

Aceasta nu numai pentru a îndeplini o dispoziție statutară, ci, mai ales, pentru a se putea stabili situația cât mai aproape de realitate a băncilor noastre după încercările grele, pe care le-au suferit prin aplicarea Legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane.

Numele revizorilor experți, cari vor fi încredințați cu afacerea expertizelor, va fi publicat în numărul viitor al Revistei Economice.

Sibiu, 25 Ianuarie 1936.

Consiliul de administrație.

Decadența mișcării de credit în Ardeal.

De Dr. LAZĂR ILIESCU.

Ne-am ocupat în diferite rânduri, în coloanele acestei reviste, de problema legiferării bancare, arătând principiile de bază ale încercării de legiferare din anul 1934 și formulându-ne rezervele pe care le nutream în privința rezultatelor ei eventuale. Chiar în numărul trecut, amintind de acuta problemă a creditului ardelean, socoteam ca o urgentă și nelămurabilă necesitate, ajustarea legislației bancare la situația specială a ținuturilor ardelenesti, dacă voim într'adevăr să ajutăm aceste ținuturi să-și recapete vechea lor importanță în materie de credit.

Fapt cert este că, legiuitorul din 1934, în graba de a prezenta, cu orice chip, o lege bancară și mai ales în graba de a o ști votată de parlament, nu a avut timpul trebuincios să urmărească particularitățile mișcării de credit în diferitele provincii românești. S'a ignorat astfel una din condițiile imperative pe care trebuie să le îndeplinească o lege: aceea de a corăspunde unei nevoi, luând în considerare evoluția locală a împrejurărilor. Și, dacă suntem cu toții de acord că era într'adevăr nevoie de o lege care să reglementeze mișcarea bancară, tot astfel suntem de acord în a declara că această lege s'a făcut după un tipic

teoretic învechit, de mult părăsit de însăși fările, cari ne-au dat modelul pe care l-am copiat și, mai ales, că nu s'a finut seamă nicidecum de particularitățile comerțului românesc de bancă, în special pe întinderea teritoriilor alipite.

Iată de ce, după un an și jumătate dela promulgarea legii bancare din 1934, se constată de toată lumea că reglementarea făcută nu corăspunde intereselor comerțului bancar și nici intereselor clasei capitaliste, care furnizează băncilor depunerile curente. Căci, pe deo parte, comerțul bancar este pus în cătușe, iar pe de altă parte depunătorul nu este nici apărat și nici suficient de încurajat. Ne-am ales doar cu o serie de articole de lege, inoperante și menite să consfințească dictatura câtorva bănci mari în dauna marelui număr de bănci mijlocii și mici, cu caracter local, dar cu o nuanță curat națională, așezate mai cu seamă în finiturile periferice ale noulor provincii.

Dacă legiuitorul s'ar fi gândit mai mult la dinamismul comerțului bancar, la rolul social economic pe care îl poate juca un credit bine manipulat și la importanța națională a unei rețele de bănci mici, îndestulător aprovizionate cu capitaluri de către institutul de emisiune, cu siguranță că legea bancară ar fi eșit cu totul altfel, iar aspectul finanțelor private în noul provincii n'ar fi fost atât de jalnic.

În starea de astăzi, este cu neputință să credem sau să nădăjduim într'o înviorare a vieții economice a acestor provincii, în special a Ardealului. Nici căirea mai mult decât în acest finut nu s'a distrus întreaga structură bancară de odinioară. Mai întâi prin măsurile de naționalizare forțată a întreprinderilor bancare, silite să își schimbe cu desăvârșire orientarea cea veche, îndreptându-și de acum eforturile în spre capitala României. Apoi, prin neglijarea constantă a acestor întreprinderi de către institutul nostru de emisiune, preocupat prea mult de prestigiul câtorva bănci mari, privilegiate și prea puțin de rostul și menirea națională a băncilor mici din Ardeal, strânse laolaltă în grupul „Solidaritatea“.

Am înțeles și am aprobat — deși cu rezerve temeinice — politica de națio-

nalizare a finanțelor private din Ardeal. Era dealtfel firesc să se dea o nouă gravitațiune mișcării de credit din teritoriile alipite, gravitațiune în concordanță cu interesele generale ale noului Stat în care acționau după războiu băncile. Dar, tăindu-se legăturile vechi, astupându-se izvoarele de aprovizionare cu capitaluri din alte țări, trebuiau stabilite și întărite alte legături și deschise alte izvoare de credit. În loc de aceasta, am asistat, în anii de după războiu, la o decădere sistematică a băncilor ardeleni și la o secare a acestei provincii de ultimele rezerve de capital pe care le mai avea. Până când dezastrul total a bătut destul de puternic la ușă.

În acest timp, institutul de emisiune, nu a făcut tot ce i-a stat în putință pentru a apăra de distrugere vechile bănci ardeleni, rămânând pasiv și neintervenind la timpul oportun. Și astfel, băncile din Ardeal, lipsite de vechile lor izvoare de credit și înlăturate dela noul izvoare naționale, au ajuns într'o stare atât de mizeră, încât, cu foarte puține excepții, le putem declara pe toate ca insolubile și ca sortite pieirii, dacă va fi să se aplice în integralitatea lor dispozițiile legii bancare.

Problema mișcării creditului în Ardeal, departe de a putea fi soluționată cu ajutorul paragrafelor legii bancare din 1934, va fi, dimpotrivă, împinsă pe un fâgaș cu totul primejdios. Căci, aplicând aceste paragrafe în rigiditatea lor absolută, vom distruge din temelii aproape toate băncile românești cu caracter curat național din grupul „Solidaritatea“. Le vom distruge fără să putem crea în grabă altele mai bune, în locul lor. În acest mod, populația românească din Ardeal va fi lăsată pradă celei mai apăsătoare și imorale cămătării, exercitată de câteva elemente, nesupuse nici unui control. Și nu e nevoie să adăugăm că, în interesul unei pașnice desvoltări a provinciei transcarpatine, o asemenea dislocare a creditului privat, din mâinile unor instituții supuse regulelor codului de comerț, în mâinile unor cămătari nesupuși nici unei reguli, ar fi un fenomen profund regretabil.

S'a accentuat de nenumărate ori, și am amintit și noi de acest lucru, că institutul de emisiune nu a prevăzut cu

credit suficient băncile din Ardeal. S'a criticat faptul că totalul reescontului acordat acestei provincii nu atingea nici a zecea parte din reescontul total al Băncii Naționale, pe când Ardealul ar fi avut dreptul să pretindă o treime din acest reescont. Și, s'a răspuns la această obiecțiune printr'altă obiecțiune, arătându-se că Ardealul nu are suficient material de reescont, în concordanță cu dispozițiunile Statutelor Băncii Naționale.

Dar tocmai aci stă problema. Și tocmai acesta este nodul chestiunii. În alcătuirea legilor și Statutelor care ne guvernează, legiuitorii noștri nu s'au ținut de realitatea pământului pe care trăim, ci numai de învățăminte luate de aiurea. Dacă, într'adevăr, nu este suficient material de scont în Ardeal, apoi acesta trebuie neapărat să fie creat. Și dacă el nu poate fi creat în condițiunile prevăzute de legea bancară și de Statutul Băncii Naționale, nimic mai normal decât aceste legiferări să fie modificate. Căci este cu neputință să strângem și să sufocăm în cleștele de fier al unor legi nechibzuite, toată viața și posibilitățile de dezvoltare ale unei întregi provincii.

Și, cu cât vom modifica mai urgent aceste legi, cu atât mai mare va fi meritul nostru în salvarea și refacerea creditului ardelenesc.

(„Revista Administrația-Financiară“
Nr. 99 din 15/1 1936).

Situația.

Piața n'a cunoscut de mult o neliniște ca cea actuală.

În momentul de față e foarte greu să încerci o sinteză a celor ce se petrec la noi în țară. Se poate spune că domnește o nemulțumire generală. Cauzele sunt nenumărate.

În centrul tuturor acestor pricini se găsește regimul de comerț exterior, care a provocat haosul din politica noastră comercială. Iar de pe urma acestui regim, au eșit la iveală în timpul din urmă câteva întâmplări nenorocite, cari ne-au dovedit din nou și nu știu pentru a câta oară defectele și păcatele intervenționismului politic și de Stat în afacerile economice ale particularilor.

Săptămâna din urmă ne-a adus un nou scandal public, care pasionează în cel mai înalt grad opinia

publică. O nouă formidabilă afacere, tot cu devizele, a fost descoperită. Lumea, care, de o bucată de vreme este ținută într'o continuă efervescență, e alarmată și revoltată.

Abia au trecut câteva luni dela descoperirea excrocheriilor săvârșite de către Vasilescu, Nacht, Călătoreșcu, etc., și iată-ne din nou în fața unui scandal financiar de proporții îngrozitoare.

E vorba de afacerea Cagero—Grosz, destul de cunoscută opiniei publice, din relatările zilnice făcute de gazete.

S'au săvârșit fraude de sute de milioane și falsuri, în care complicitățile sunt recrutate din oameni sus puși.

Scandalul Cagero-Grosz înfățișează deoparte desăvârșita desorganizare a vieții noastre economice, prin nesăbuitele și neîncetatele intervenții ale Statului. Ruinarea comerțului. Prăbușirea monedei.

Pe de altă parte, încercarea disperată, printr'un concurs aproape general și sub oblăduirea tuturor autorităților de Stat, de a se strecura, chiar pe căile cele mai imorale, în paguba intereselor generale și în beneficiul intermediarilor politici și economici de toate felurile, printre roțile înșepenite ale mașinării noastre economice...

Căci cine a dat lui Grosz puțința de a-și realiza planurile de compensație? Cine la împins înainte? Cine i-a asigurat dreptul de monopol în comerțul devizelor?

Și mai sunt atâtea întrebări cari așteaptă deslegare.

Guvernul îngrozit de proporțiile acestui scandal financiar în curs, promite severe cercetări și pedepsirea aspră a tuturor traficantilor de devize.

ION OPRIS.

Aplicarea legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane.

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI S. V.

27 Martie 1935.

MESERIAȘ. — Caracterizare. — Dacă se pot ține în seamă dispozițiunile din legea Camerelor de Muncă din 1932. — Soluțiune negativă.

DATORII EXCEPTATE. — Datoriile meseriașilor urbani sunt scoase de sub aplicațiunea legii de lichidare a datoriilor (art. 69 legea de lichidare a datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934).

a) *Legea Camerelor de Muncă din 1932 are ca scop limitat protejirea unor interese de breslă*

și neschimbând cu nimic noțiunile juridice de drept comun, caracterizarea „meseriașilor“ are a se face independent de legea Camerelor de Muncă, după principiile dreptului comun.

b) Potrivit art. 90 par. b), al. 2 din legea de lichidare a datoriei agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, meseriașii urbani sunt asimilați de legiuitor cu industriașii și comercianții și excluși dela beneficiul legii.

De altfel, chiar dacă legiuitorul nu ar fi prevăzut în mod expres acest lucru, meseriașul prin vinderea materialelor prelucrate făcând acte comerț, în conformitate cu art. 3 c. com., evident că urmează a fi considerat comerciant, denumirea de meseriași având interes numai din punctul de vedere al apărării intereselor de breslă.

(Anton Polgar cu Dna Petra Doctor G. N. Giurea.)

CURTEA: Deliberând asupra apelului făcut prin petiția înreg. la No. 1635/934, de către Anton Polgar, în contra jurnalului cu No. 18.836 din 15 Octombrie 1934, al Tribunalului Ilfov secția de Notariat.

Având în vedere actele și lucrările dela dosar, susținerile și opunerile părților prezente, puse oral și prin notele scrise, atașate la dosar, din cari se constată, în fapt următoarele:

Prin actul de ipotecă autentificat de Trib. Ilfov secția Notariat la No. 25.646/923, și înscris la No. 2385/923, Anton Polgar, industriaș, se împrumută dela dna Petra Dr. G. N. Giurea, cu suma de Lei 270.000 fond dotal, arătându-se că suma împrumutată are destinația pentru clădirea unui atelier pentru împletit sârmă.

În anul 1928, debitorul Polgar, neachitând nici capitalul, nici procentele, actul de ipotecă a fost pus în executare.

În anul 1933, apărând legea asanării datoriei urbane, debitorul Anton Polgar, face o contestație arătând că creanța sa ar avea o cauză civilă, contestație ce a fost respinsă de Tribunal pe considerentul că, din certificatul primăriei rezultă că debitorul, în loc să construiască o casă de locuit, conform autorizației obținute, a construit un atelier industrial, fapt ce rezultă de altfel și din însuși actul de ipotecă.

În contra acestei sentințe a Tribunalului Notariat, debitorul a făcut apel, care a fost scos din rol, întrucât, între timp intervenise noua lege pentru lichidarea datoriei agricole și urbane din 7 Aprilie 1934.

Ulterior, continuându-se de către creditoare executarea, la unul din termenele de vânzare, debitorul Anton Polgar, ridică incidentul de amânarea vânzării, susținând că ar fi debitor urban, care ar beneficia de dispozițiile art. 30 și urm. din legea de conversiune din 7 Aprilie 1934 și că în orice caz de dispozițiile art. 81 din aceeași lege.

Tribunalul Ilfov, secția de Notariat, prin jurnalul său cu No. 18.836 din 15 Octombrie 1934, respinge acest incident, pe considerațiunea că debitorul Polgar, este meseriaș urban și deci potrivit art. 69 din citata lege de conversiune, este exclus dela beneficiile ei.

Contra acestui jurnal, debitorul Anton Polgar, face apelul de față, prin care tinde la reformarea jurnalului atacat, și a se constata de către Curte, că beneficiază de dispozițiile art. 30 și următorii din legea lichidării datoriei urbane și agricole din 7 Aprilie 1934, comb. cu art. 69 din aceeași lege și în orice caz de dispozițiile art. 81 tot din această lege, rezervându-și dreptul de a declara neconstituționalitatea art. 30 și urm. comb. cu art. 69 lit. b), al. 1 și 2, din aci citata lege de conversiune.

Având în vedere că intimații în combaterea apelului susțin că debitorul apelant este exceptat dela beneficiile legii întrucât intră în categoriile prevăzute de art. 69 din legea din 7 Aprilie 1934.

Având în vedere că din actul de împrumut cu ipotecă încheiat între apelantul Anton Polgar și intimata dna Petra Dr. G. N. Giurea în anul 1923, rezultă că acest apelant s'a împrumutat dela intimată cu suma de Lei 270.000 în calitate de industriaș, în vederea construirii unui atelier industrial.

Că întrebuițarea acestui capital pentru scopul indicat nu poate fi considerată ca având o cauză civilă, fiind vorba de o construcție, după cum susține apelantul, ci una industrială întrucât această construcție urma să-i servească în mod necesar pentru exploatarea industriei ce exercita.

Având în vedere că de altfel această chestiune nici nu figurează printre motivele de apel și nici nu a fost susținută oral în instanță, ci numai prin concluziunile scrise, depuse după închiderea debaterilor.

Având în vedere că apelantul debitor, susține că recunoașterea calității de industriaș este eronat făcând de el în actul de ipotecă, întrucât după legea camerelor de muncă din 11 Octombrie 1932, el este simplu meseriaș, deoarece întrebuițează mai puțin de 10 lucrători.

Considerând în primul rând că această lege a Camerelor de Muncă din 1932, nu poate avea efect față de situațiunea din 1923, când a intervenit actul de ipotecă, între părțile de față.

Că de altfel această lege are ca scop limitat protejerea unor interese de breslă, ea neschimbând cu nimic noțiunile juridice din dreptul comun.

Că într'adevăr ea precizează că sunt meseriași — în sensul legii de față — toți aceia cari au mai puțin de 10 lucrători, ceea ce însemnează că noțiunea de meseriaș, stabilită prin această lege se referă numai la necesitățile electorale și de breslă orânduită prin ea.

Considerând că odată înlăturată această obiecțiune principală a apelantului, urmează a se examina

situațiunea apelantului debitor, în lumina principiilor de drept comun.

Având în vedere că, calitatea de industriaș, a apelantului rezultă nu numai din actul de ipotecă și din întrebuițarea banilor împrumutați, dar și din cartea sa de membru a Uniunii Micilor Industriași din 1921, din certificatul Ministerului Muncii prin care se arată că este industriaș patron, precum și din actul prin care se atestă că are firmă înscrisă.

Că mai mult această calitate, datorită căreia Anton Polgar este exceptat dela beneficiile legii de conversiune din 1934, rezultă și din însăș răspunsurile la interogator, ce i s'a luat înaintea acestei Curți, în ziua de 23 Martie 1935.

Având în vedere că într'adevăr apelantul debitor, recunoaște că ocupația lui consta în faptul de a cumpăra fier de comerț pe care după ce îl prelucrează, îl vinde, lucru ce constituie, fără îndoială un act de comerț, în conformitate cu art. 3 din codul comercial.

Că tot la interogator apelantul recunoaște că este membru al Uniunii Micilor Industriași încă din anul 1917—1918.

Că față de toate aceste constatări și răspunsuri, Curtea constată că apelantul Polgar, este un mic industriaș, care exercită în mod obișnuit ca o principală ocupațiune, acte de comerț prin cumpărarea de fier din comerț, spre a-l revinde, după ce îl prelucrează.

Considerând că această calitate a avut-o și în anul 1923, data perfectării actului de împrumut cu ipotecă, după cum s'a arătat mai sus.

Având în vedere pe de altă parte că potrivit art. 69 paragr. b), al. 2 meseriașii urbani sunt asimilați de legiuitor cu industriașii și comercianții și excluși dela beneficiul legii conversiunii.

Că dealtfel chiar dacă legiuitorul nu ar fi prevăzut în mod expres acest lucru, meseriașul prin vinderea materialelor prelucrate făcând acte de comerț, în conformitate cu art. 3 din codul comercial evident urmează a fi considerat comerciant, denumirea de meseriaș având interes numai din punct de vedere al apărării intereselor de breslă.

Având în vedere că în speță, oricare ar fi calificarea ce s'ar da debitorului, Curtea din actele și lucrările dela dosar constată că el face acte de comerț, pentru care și-a înscris și firmă comercială la Camera de Comerț, lucru ce constituie o prezumpție puternică, ce se adaugă la toate elementele de dovadă.

Având în vedere că în ce privește celălalt motiv de apel pus în subsidiar și anume că în cel mai rău caz apelantul beneficiază de dispozițiunile art. 81 din legea lichidării datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934 el este de asemenea neîntemeiat, întrucât din moment ce s'a stabilit că debitorul apelant Anton Polgar face parte dintre debitorii exceptați de art. 69 din această lege, el nu mai poate beneficia nici de

art. 81, deoarece prin ultimul alineat de sub acest din urmă text, se precizează, că de dispozițiunile acestui articol, beneficiază și comercianții și industriașii cari sunt proprietari de bunuri, dar numai pentru datoriile civile, excluzându-se cele comerciale, astfel cum sunt definite de art. 69 lit. a.

Că față de toate aceste considerațiuni, apelul de față este nefondat și urmează a fi respins ca atare, rezervând apelantului dreptul de a ataca ca neconstituționale art. 30 și urm. camb. cu art. 69 lit. b), al. 1 și 2, din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934.

Având în vedere că în ce privește cheltuelile de judecată. Curtea prin apreciere, le fixează suma de Lei 3000.

Pentru aceste motive

Respinge ca nefondat apelul.

Deciziunea No. 121 din 27 Martie 1935.

Dosar No. 3169/934.

Curtea compusă din dnii **I. M. Botez, Al. Meuleseu, și C. Cătuneanu**; avocați dnii **Rafail Faion** p. apelant și **Mingard** p. intimăți.

JUDECĂTORIA URBANĂ TIMIȘOARA.

Sentință No. 1003/935.

449. INTRAVILANUL constând din casă și curte cultivată (vie, grădină) până la întinderea de un sfert de hectar nefiind susceptibil de a fi supus impozitului agricol conform art. 7 și 12 din Instrucțiunile din 1933, proprietarul unui asemenea intravilan nu îndeplinește condițiunea recerută de art. 1 lit. A. a, a legii lichidării și ca atare nu beneficiază de regimul acestei legi.

IN FAPT: Pârâții au susținut, că se prevalază de dispozițiunile legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane, bazat pe art. 1, litera A. a, și litera B. a, din lege, deoarece în comuna Săcălaz au o casă și vie, imobile susceptibile de a fi supuse impozitului agricol și ca atare au calitatea de debitori agricoli.

Reclamanta în combatere a arătat, că pârâții posedă nu numai un singur intravilan, casă și curte, în întindere de 597 st. pătrați, și acest imobil conform art. 3 și 4 din legea contribuțiilor directe și conf. § utui 7 din Instrucțiuni nu poate fi supus impozitului agricol.

Pârâții au ales, că instrucțiunile în speță nu sunt aplicabile, întrucât acestea grăiesc de curte și nu de grădină, care de obicei se cultiva separat.

IN DREPT: Examinând litigiul ce există între părți, e cert, că în virtutea art. 1, litera A. a, din legea citată, că pârâții să fie considerați debitori agricoli, au să facă dovada, că sunt proprietarii „de imobile susceptibile de a fi supuse impozitului agricol, prevăzut în art. 3 al legii contribuțiilor directe, chiar dacă ar fi scutite prin vre una din dispozițiile legale în vigoare“.

Pârâții în cursul desbaterilor au recunoscut că nu au o vie separată, ci numai un singur intravilan cu o casă de locuit, iar via este plantată pe acest intravilan în jurul casei.

Pentru a îndeplini condiționea mai sus amintită a legii, este de examinat dacă singurul intravilan, posedat de pârâți, este sau nu susceptibil de a fi supus impozitului agricol prevăzut de art. 3 al legii contribuțiilor directe.

Dăzând dispozițiile art. 3 din legea acum citată, cum și cele din art. 4, care enumără după categorii imobilele supuse impozitului agricol, ținând cont de § ul 7 din instrucțiunile publicate în Mon. Of. No. 92/1933 din 22 Aprilie 1933 în vigoare în momentul promulgării și publicării legii pentru lichid. dat. agr., care dispune textual, că „nu intră în impunere curțile din jurul caselor de locuință până la o întindere de o pătrime hectar, chiar dacă sunt cultivate“.

Dăzând, că aliniatul ultim din § ul 12 al instrucțiunilor repetă acelaș lucru, edictând, că „nu se impun (cu impozit agricol) curțile din jurul caselor de locuință, până la întinderea de un sfert de hectar, chiar dacă sunt cultivate“.

Remarcând, că curțile cultivate și grădinile în jurul caselor sunt acelaș lucru, argumentația pârâților, că instrucțiunile nu dispun asupra grădinilor de casă, nu este acceptabilă și fără de importanță, că grădina eventual este separat împrejmuită, despărțită de curtea propriu zisă, ea să nu între animalele domestice, pentru că acest fapt nu schimbă situaționea lor juridică.

Imobilul pârâților conform recunoașterii — deși poartă două numere topografice — este o unitate, un singur intravilan, adică o casă de locuință cu o curte, din care o parte este cultivată.

Că astfel fiind este inoperant în cauză, că pârâți în anul 1933 cu plătit impozit agricol după intravilanul lor, care este mai mic decât 1/4 hectar, fiind numai de 2147.30 metri pătrați, o pătrime de hectar fiind de 2.500 metri pătrați,

scotând în relief, că scutirile sunt înșirate în art. 8 al legii contribuțiilor directe și că scutirile sunt de strictă interpretare, că deci astfel de imobile, ca și imobilul pârâților, nu sunt scutite, ci conform legii și instrucțiunilor nu sunt impozabile cu impozit agricol, cu atât mai

vârtos, că instrucțiunile dispun, că „nu intră în impunere“ și că „nu se impun“.

Prin urmare judecătoria a constatat, că debitorii pârâți n'au imobil susceptibil de a fi supus impozitului agricol. Lipsindu-le condiționea recerută de art. 1, litera A. a, din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane, nu au calitatea de debitori agricoli intrând în prevederile legii lichidării, și ca atare apărarea pârâților este nefondată.

Pentru aceste motive și considerente, judecătoria a admis acțiunea reclamantei, hotărând conform dispozitivului.

(Judecătoria Urbană I. Timișoara Nr. 1003 din 6 Aprilie 1935, Președinția D-lui Iosif Virany, judecător-șef).

Bibliografie.

CASELE DE ECONOMII. A apărut de curând în editura Institutului Economic Românesc o lucrare despre „Casele de Economii“ datorită dlui Dr. Caius Bardoși, secretarul general al Casei Naționale de Economii și cecuri Poștale.

Titlul cu caracter general, ne-a făcut să credem că vom găsi o lucrare completă. Tratând problema începând cu o expunere de principii a economiei, lămurind apoi aplicarea acestui principiu în trecut și în într'alte țări, se arată tendințele noi ale Caselor de Economii, apoi modul cum situația dela noi din țară se potrivește cu cea dintr'alte țări și cari sunt considerațiile locale, cari pretind un anumit fel de organizare a Caselor de Economii la noi, alături de felul cum sunt azi organizate.

Di Bardoși se oprește la partea dintâi, adică merge până acolo unde ar trebui să fie vorba de cum stau lucrurile la noi, încât ne vedem siliți a ne pune două întrebări: 1. Dorește dânsul a continua lucrarea cu o lămurire a situației dela noi? sau 2. dintr'un spirit de modestie ori de internaționalism exagerat, în cadrul căruia România nu există, neglijează voit în mod desăvârșit stările dela noi. Nu vrem să dăm nici un răspuns. Suntem siguri că îl va da dânsul în cel mai scurt timp.

Acestea spuse, nu ating întru nimic expunerea frumoasă și clară a materiei tratate. Din succinta expunere teoretică dela început și din exacta arătare a sistemului și organizării aproape a tuturor Caselor de Economie din lume, se pot trage concluziuni interesante, cu condiția de a le strânge de pe unde au fost expuse în cuprinsul volumului de peste 200 de pagini.

Principiul de bază care separă băncile comerciale de casele de economii sunt fondurile pe cari le administrează. Casele de economii se mărginesc

la sume mici, ele feresc pe micii economi de speculațiile bancare îndeplinind prin aceasta o importantă funcțiune economică prin strângerea agoniselii claselor muncitoare și fructificarea ei cu ajutorul plasamentelor sigure și lichide.

Apariția Caselor de Economii e o urmare a numeroșilor factori de agravare a sărăciei din ultima vreme, cari au impus gășirea unor mijloace pentru combaterea ei și printre cari se numără și Casele de Economii.

Ele apar ca o continuare a Munților de pietate luând dela început caracterul de instituții de binefacere. Numele celor dintâi case de economii cum au fost „Banca servitorilor“, „Casa săracilor“ etc., dovedesc acest lucru, cu atât mai mult cu cât caracterul unei Case de Economie e determinat de originea depunerilor și anume când acestea vin dela clasele sărace.

În Anglia unde au apărut cele dintâi Case de Economii ele au avut în marea lor majoritate caracterul de societăți de binefacere. Conducerea acestor case se făcea de către parsoanele cele mai influente din localitate în mod cu totul gratuit. Legile de reglementare a lor nu întârzie să apară și în acelaș timp și Casele de Economii cu caracter etatist între cari sunt mai ales Casele Poștale de Economii. Acestea s'au transformat în instituții naționale corespunzând unei necesități a timpului.

În Franța Casele de Economii au acelaș caracter, reglementarea lor tinzând la aflarea unei modalități de plasare a rentelor de Stat prin aceea că aceste Case le cumpărau în mod obligator prin intermediul tezaurului.

Germania prezintă un caracter deosebit prin aceea că majoritatea acestor Case au fost organizate din inițiativa orașelor.

Organizarea actuală a Caselor de Economii cuprinde două sisteme :

Un sistem de Case de Economii de Stat și altul particular însă de cele mai multeori controlat de Stat. În aproape toate țările există ambele sisteme cu excepția a puține țări între cari Norvegia și Danemarca unde nu sunt Case de Stat. În situația actuală e de remarcat succesul Caselor de Economii de Stat sub forma mai ales a Caselor Poștale de Economii. Explicația acestui succes stă în criza actuală, când încrederea în instituțiile particulare dispărând publicul s'a îndreptat spre Stat ca ultima și cea mai sigură garanție pentru economiile lui. De altfel aici e și baza sistemelor Caselor Poștale de Economie.

În Anglia și Franța se observă mai clar aceste două sisteme existând alături. În Germania însă sistemul de organizare e mai complicat. Există o mulțime de tipuri foarte diferite. După cum am amintit ele nu sunt supravegiate de Stat direct, ci de comune. Spre deosebire de alte țări Casele din Ger-

mania fac și operații de credit ca băncile, acordând credite personale chiar, până la o anumită sumă.

Organizarea Caselor de Economie e în funcție și de situația lor geografică. În sud, ele au un caracter mai larg, supuse unui control de Stat și răspândite în întreaga țară, pe când în nord ele au un caracter local, începând din Germania și fiind mai accentuat în țările nordice. Sistemul variază la acelaș tip, mult, nu numai în ce privește organizarea, dar și modul lor de lucru propriu zis. Astfel din punctul de vedere al principiului stabilit că aceste Case trebuie să aibe un scop altruist și să adreseze în primul rând celor mai săraci, în Elveția nu există Case de Economii, ci numai bănci, deși uneori au numele de Case de Economii. În unele țări, Rusia și Chili, Casele de Economii constituiesc un monopol în favoarea Statului.

Politica de plasament a Caselor de Economii e cea care variază mai mult, și asupra căreia pare a nu se fi ajuns la un sistem fix cum s'a ajuns pentru depuneri. În general plasamentele sunt controlate de Stat dar ele variază, reprezentând ades o concurență pentru băncile comerciale. Problema aceasta merita o sintetizare și arătarea unor concluzii. De altfel întreaga lucrare, cu mici excepții reprezintă o largă analiză susceptibilă la concluzii nearătate.

Vom încerca să le arătăm în legătură cu băncile noastre, în special cu situația lor dinainte de războiu. Nu e un secret pentru nimeni că ele au strâns economii mici, mai ales micii economii. Prea rar băncile noastre au avut mari deponenți și atunci aceștia au fost colectivități, biserici sau alte instituții pentru cari și statutele Caselor de Economii de pretutindeni face excepție în privința plafonului maxim al depunerilor. Băncile noastre au corăspuns întru totul spiritului Caselor de Economii așa cum au ființat ele într'alte țări :

1. Au dezvoltat spiritul de economie ;
2. Au servit opere filantropice cu deosebit interes și înțelegere ;
3. Au servit apoi cu banii strânși clasa producătoare conformându-se astfel unui principiu al plasării banilor Caselor de Economii de a ajuta numai pe producătorii de bunuri necesare unei largi consumații.

Organizarea Caselor de Economii la noi în țară nu a întâlnit în cursul existenței decât două forme :

1. Băncile noastre ardelenne și 2. Actuala Casă de Economii și Cecuri poștale.

Am vrea să putem aminti dlui Dr. Caius Bar-doși să nu uite, când va putea să-și aducă aminte, rolul pe care l-au avut pe acest teren băncile noastre și de acel pe care l-ar putea încă juca,

iar băncilor noastre, de a-și reaminti de un rol jucat odată și care însemna :

1. Înțelegerea importanței micilor economii pentru bănci și pentru poporul nostru ;

2. O politică de plasamente sigure la clasele producătoare fie chiar țărănești;

3. O activitate filantropică și națională, care le-a făcut multă cinste și cred și mult bine.

N. N. PETRA.

CRONICA

Banca Națională. În decursul anului trecut a avut o politică de scont foarte prudentă și rezervată. În tot decursul anului 1935 nu s'a ajuns pentru scont la o cifră superioară celei din 1934. Ori e știut că băncile de emisiune au avut o politică largă de credit pentru a ușura situația grea din vremea crizei și după criză.

Rezerva Băncii Naționale a fost interpretată ca fiind o simplă așteptare pentru a se lămurii situația băncilor aflate aproape toate în greutate. Trebuia întâi să cunoască bine situația fiecărui institut și apoi să-i dea vre un ajutor. Din acest punct de vedere, BNR a văzut cu ochi buni fuziunile și lichidările de bănci.

Timpul a trecut și o lămurire a situației băncilor s'a început fără însă ca BNR să arate o modificare în politica ei. Se poate constata din cele spuse mai sus că scontul a fost redus și că nu s'a venit încă cu nici o dispoziție care să ușureze acordarea de credite.

Dela anul nou se așteaptă o clarificare hotărâtă. BNR are un rol bine precizat pe piața monetară și trebuie să se vadă că îl înțelege și mai ales caută să-l îndeplinească. Băncile vor avea odată cu sfârșitul de an clarificată situația lor, care va permite Institutului de emisiune fixarea unei politici pe care așteaptă toată lumea să o cunoască.

*

Piața monetară, reprezintă o lichiditate tot mai mare. Pe deoparte portofoliul Băncii Naționale e în scădere în timp ce disponibilitățile la bănci sunt în creștere. Deasemenea și depunerile la Casa de Economii și Ceeurt poștale.

*

Impozitele pe clădirile noi. Înalta Curte de Casație și Justiție, a declarat constituțională legea prin care se pune un nou impozit pe clădirile noi, cart în baza unei legi anterioare erau scutite timp de zece ani de orice impozit.

*

La Bursă, s'au înregistrat ureări importante la aproape toate valorile, fără nici un motiv apa-

rent, mai ales că la bursele străine tendința a fost slabă. Au câștigat efectele de stat și bonurile de impozit. Imprumutul de consolidare 3% din 1935, care avusese cursuri foarte scăzute, s'a urecat în ultima săptămână dela 22 la 25. De fapt nici acest curs nu e cel real, căci valoarea acestor hârtii e mai mare. La acest curs, dobânda reală e de 12%, dobândă pe care nu o mai oferă altă hârtie.

De altfel bursa noastră are un mers foarte puțin normal. Sunt valori cari cotează la cursuri artificiale, în realitate nereprezentând aproape nimic și valori serioase, cari au un curs foarte scăzut. În special compartimentul rentelor de stat e disproporționat față de valoarea reală a efectelor.

Un motiv al cursurilor artificiale e și volumul scăzut al transacțiilor din bursă, iar pentru rate o nejustificată neîncredere în stat, care totuși în momente grele e mult mai bun decât oricare întreprindere particulară.

*

Politica de credite a Cehoslovaciei. Banca Națională Cehoslovacă intenționează să controleze de aproape politica de credit dusă de bănci și alte stabilimente de credit. Controlul se va aplica creditelor ce întrec suma de 100.000 cor. Pentru aceasta se va comunica Băncii Naționale Cehoslovace toate creditele de peste 100.000 cor., acordate până acum. Pentru viitor ele vor fi comunicate în termen de 8 zile. De altfel, în Cehoslovacia, activitatea băncilor private e pusă sub un control foarte riguros.

*

Băncile Comerciale în Jugoslavia. Băncile continuă eforturile în vederea sporirii disponibilităților lor, fără însă a se angaja într'o politică prea liberală de credite. Totuși Banca Națională Jugoslavă a căutat printr'o serie de măsuri de a veni în ajutorul băncilor prin credite noi. În general activitatea băncilor stagnează. În schimb Casa de Economie Poștală și Banca Agricolă privilegiată a înregistrat însemnate sporiri la depuneri.

NOU!

NOU!

**SITUAȚIA ECONOMICĂ A ROMÂNILOR DIN
ȚARA FĂGĂRAȘULUI. — Vol. I. Lei 200.—
PUBL. DE ȘT. METEȘ, DIR. ARHIV. STATULUI CLUJ.**

Librăria „DACIA TRAIANĂ” Sibiu.